

Krmpotić, Lea

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:821115>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilišta u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Lea Krmpotić

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Zagreb, 2021./2022.

Kolegiji: Grafika, Kiparstvo, Slikanje

Mentori/profesori iz glavnih umjetničkih predmeta:

doc.dr.art Igor Čabraja

doc.art. Vojin Hraste

doc.dr.art. Snježana Ban

SLOJEVI/BODIĆI/PAZIM

SAŽETAK

Fluidnost u umjetnosti stvara ritam koji utječe na našu percepciju rada. Duge, valovite linije traže od nas da njihov tok pratimo pogledom i preko njih otkrivamo nove segmente djela, koji se izborom tehnike i materijala mijenja. Kod bakropisa tehnika dozvoljava mnogo detalja te je zato prikaz gust i zamršen, a praćenje toka teže je u usporedbi sa slikanim djelom, gdje dug, neprekinut potez kista na pojednostavljenom i minimalnom prikazu iskazuje potpunu jasnoću. U trodimenzionalnoj skulpturi pratimo tok forme okrećući i sagledavajući ju iz svih kuteva. Promatranjem rada povezujemo se s njim i što više provedemo u tom odnosu, to ono u nama više budi emocije, bile one zbunjenost i nelagoda ili toplina i sreća.

Ključne riječi: fluidnost, bakropis, stvorenje, 3D print, taktilne skulpture, nar

SLOJEVI

Vegetativni dio gljiva, micelij, iz jedne izvorišne točke proteže se razgranatim nitima, isto kao način na koji iz sjemenke nastaje razgranat sustav korijenja. Valoviti cjevasti oblici koji izvire iz jednog središta jedan su od načina kako priroda prikazuje rast života.

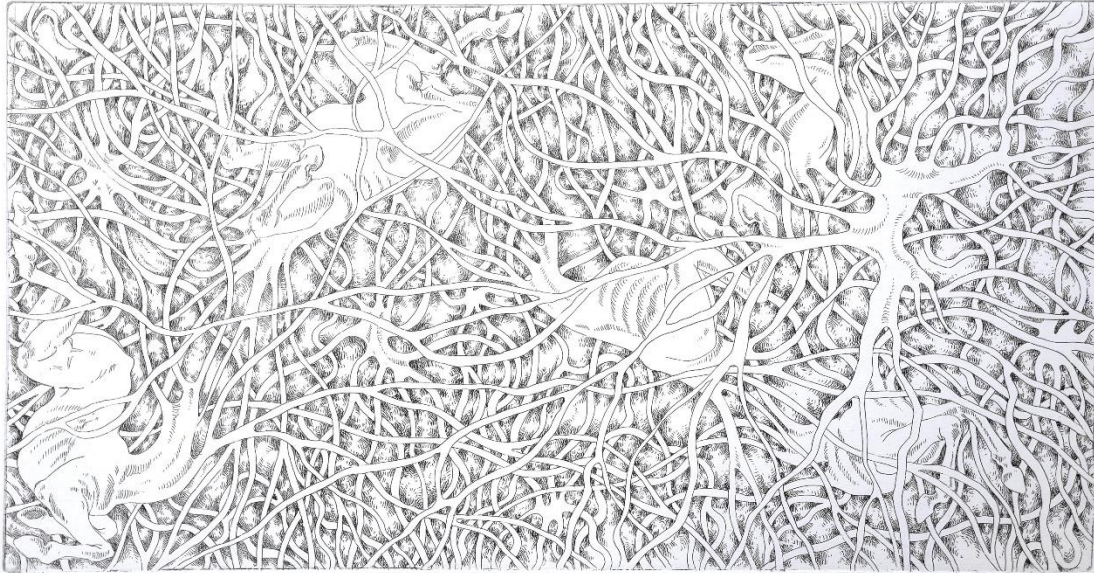
Bakropis pod nazivom *Slojevi* rađen je po istom principu. Iz centralnog elementa, djelomične konjske anatomije, prostiru se duge, zaobljene žile koje se povremeno račvaju. U ovom radu koristim konje kao bazu jer su mi oni čest motiv u ilustracijama na temu kentaura i mutacija. Vitice koje se fluidno protežu iz teških nogu i trupova svojom izvnrutošću imaju dojam pulsiranja i gmizanja, a zbog količine elemenata i popunjenog prostora prikaz se doima kaotičnim. Na prvi pogled ova horror vacui situacija izgleda zamršeno i zapetljano, no svaki bi se skup dao točno razdvojiti od okolnih jedinki zbog načina na koji je bakropis nastao. Svako stvorenje je zaseban sloj i radio se neovisno od drugih slojeva, što znači da je svaka jedinka samo jedna ispod druge. Nakon svakog završenog sloja ispod mjesta gdje prostor nije bio toliko gusto popunjen nastao bi novi.

Gdje jedan životni oblik završava, a drugi počinje? Ne samo međusobno, zbog isprepletenih krakova, već i na samoj anatomiji. Nepoznato je je li u pitanju parazit koji se pobijedio svog domaćina i hrani se nad njime postajući on ili je to samostalno živo biće koje jednostavno tako izgleda. Moguće je i da je taj životni oblik na početku svoga postojanja, gdje sebe gradi i iz mnoštva prelazi u jedinstvo ili je suprotno i biće nestaje, razlaže se i bježi od samog sebe. Svako centralno stvorenje razlikuje se od drugih, nalazi se u drugačijem stadiju, i dok su neki skoro potpuni s iznimkom glave, drugi su neidentificirano, organski zadebljanje. Spoj poznatog (konji) s nepoznatim čest je motiv u horor i znanstveno-fantastičnim filmovima kako bi se gledatelju oduzela sigurnost njegovog prethodnog znanja o svijetu u kojem živi i pojačala tjeskoba uzrokovana zbunjenošću. Slično je vidljivo u filmu *Isolacija* (2005)¹ u kojem zbog genetskih eksperimenata na kravama dolazi do njihove deformacije i hostilnosti. Povezanost sa korijenjem otvara i pitanje veličine, postoji li takav život na mikroskopskoj bazi zbog sličnosti sa kolonijama bakterija ili je gigantski, neshvatljiv, kozmičan. Otvorena kompozicija daje mogućnost beskonačnog nastavljanja prizora. Odgovore na ova pitanja želim ostaviti promatraču, zato se rad i zove na jednostavan način, *Slojevi*.

Ovo nije prvi rad u kojem se pojavljuje motiv neobičnog korijenja. U djelu *Dubrava* (bakropis, akvatinta, 2022.) koji je nastao prije prethodno spomenutog rada ono se javlja kako obavija zgradu. U procesu nastanka grafike svidio mi se efekt koji korjen stvara i želja mi je bila stvoriti rad u kojem je on u fokusu. Urezivanje fluidnog motiva koji se neprestano ponavlja vrlo je smirujući i meditativan proces, te su zato moji radovi često vrlo detaljni. Nakon završenog isrtavanja cjevastih oblika dodavanjem sjene jednostavnim rasterom koji se sastoji od kratkih crtica vitice se odvajaju od pozadine i sam nepopunjen prostor dobiva karakter. Bitno mi je bilo da je kadar popunjen na način koji stvara ravnotežu kako bi se stvorio dojam jedinstva, iako svjetlija životinjska anatomija ne dopušta istu razinu popunjenosti kao njihova okolina. Ravnoteža je u prirodi najbitnija.

---

¹ *Isolation*, 2005. dir. Billy O'Brien, Film Four, Lions Gate Film Studios

Slojevi, 2022., bakropis, 20 cm x 38 cm

BODIĆI

Kod stvaranja skulpture njen životni vijek možemo podijeliti na dvije cjeline: period izrade gdje je pod kontrolom umjetnika i period u kojem je izložena i prikazana promatraču. Kod oblikovanja predmeta u glini, keramici ili sličnim materijalima svojim rukama direktno utječemo na površinu i teksturu, razmišljamo o izgledu, proporcijama, tematici, snazi koja je potrebna za određeno oblikovanje i imamo izravan kontakt sa skulpturom sve dok ne odredimo da je postignut željeni oblik i skulptura je završena. Nakon sušenja, lijevanja ili pečenja ona gubi fizički kontakt s nama i postaje predmet promatranja.

Bodići su tri skulpture koje prikazuju glavu mačke i medvjeda, te apstraktni ovalni oblik. Po načinu svog nastanka sasvim se razlikuju od prethodno navedenog procesa – one su 3D printane skulpture. Kod prva dva rada, mačke i medvjeda, njihov figurativni oblik koristio mi je samo kao baza za strukture kojima su ornamentalno ukrašene. U procesu njihovog stvaranja preko računala cilj mi je postao napraviti površinu koju želim dirati, te se treća, apstraktna skulptura bazira na želji za stvaranjem objekta kojeg želim osjetiti prstima. U njihovoj izradi one su promatrane, a u periodu kada su završene i izložene trebaju stupiti u kontakt s nama. Sve tri skulpture zrcalno su simetrične jer je u načinu rada preko stroja i tehnologije to moguće postići bez greške, što pridonosi estetičnom dojmu.

Skulpture su oblikovane u računalnom programu ZBrush Core mini 2021 pomoću grafičkog tableta, a printane su na FDM/FFF (fused deposition modeling) 3D printeru, što znači da se polimerni materijal grije i slaže sloj po sloj prema gore. Zbog veličine svaka skulptura trebala se printati u dva dijela, a ukupno vrijeme printa sve tri skulpture otprilike je iznosilo 38 sati. Čvrstoća i izdržljivost ovog materijala idealna je za taktilnu umjetnost. Samo ime, *Bodići*, dao im je kolega Ante Šabić za potrebe održavanja 17. Cash & Carry-ja gdje su isprintani u malim dimenzijama i služili kao nagrade igre Potraga za blagom. Oni su bili pobojeni akrilnim bojama kako bi bili atraktivniji za manifestaciju, dok su oni u punoj veličini ostavljeni u svojoj boji u kojoj su se isprintali kako bi što veći fokus bio na njihovoj površini i igri svjetla i sjene.

Taktilne skulpture služe približavanju umjetnosti promatraču. 2016. godine u Los Angelesu u galeriji Cantor Fine Art održana je izložba pod nazivom *Please touch the art* na kojoj su izložene 52 skulpture, a posjetitelji su poticani sa ih doživjeti kroz osjete vida, dodira, sluha i mirisa. Osim novih pogleda na umjetnost, taktilan način pristupa postavu uključuje i osobe sa invaliditetom, posebno slabovidne osobe koje na ovaj način mogu zaista stupiti u kontakt sa radom, što u tradicionalnom galerijskom sustavu nije moguće. U Zagrebu ovakav postav nalazi se u Tiflološkom muzeju gdje su izloženi radovi akademskih i samoukih slijepih kipara u glini i drvetu.

Bodići, 2022., 3D print

PAZIM

Najuredniji način kako očistiti nar je, iz iskustva, jednu po jednu sjemenku. To ne znači da nakon cijelog posla nećete biti umorni i prekriveni sokom, ali, u usporedbi sa svim “brzim” tehnikama, najmanje boja kuhinjske zidove u crveno. No, lako je primijetiti kako taj posao, od želje za izbjegavanjem, preraste u način iskazivanja pažnje i ljubavi čim čistim nar osobi do koje mi je stalo.

Nar u snovima simbolizira požudu, strast, dobre prilike u bliskoj budućnosti i optimizam. Jest nar znači zaljubiti se, pripremati nar za jelo znači biti poštovan od okoline, a sanjati nekog tko jede nar znači produbiti odnose s bliskom osobom. Dakako najpoznatija uporaba simbolike nara je ona iz mitološke priče o Perzefoni i Hadu (Prozepina i Pluton u rimskoj inačici). Perzefona je kćer Zeusa i Demetre, a u nju se zaljubio bog podzemlja Had koji ju zatim otima i odvodi kako bi vladala s njim. Nakon vjenčanja ona pojede 6 zrna nara, a oni koji pojedu hranu iz podzemlja ne mogu se vratiti u svijet živih. Njena shrvana majka, Demetra, odbijala je brak Perzefone i Hada i zbog njene tuge zamrznula se zemlja. Zeus je nakon pregovora sa Hadom odlučio vratiti Perzefonu majci na 6 mjeseci (zbog 6 zrna nara), nakon kojih se mora vratiti u podzemlje i ostalih 6 mjeseci živjeti sa svojim mužem. Hranjenje narom u ovoj priči sebičan je način kako prisiliti nekoga da bude uz nas, što je dijametralno suprotno iskazivanju bliskosti i pažnje kojim bi ta radnja trebala težiti.

Sama slika nastala je u periodu velike sreće zbog ljudi koji me okružuju. Od dotadašnjih manjih formata i poprilično detaljnih planiranih prikaza, ovo mi se doimao kao savršen način kako se osloboditi – naslikati sliku na najvećoj dostupnoj dasci u klasi. Cilj mi je bio prikazati osjećaje na jednostavan i reduciran način koji nije svima prepoznatljiv. Jasne žute linije ublažene su mekim, rozim, gotovo magličastim nanosom boje koji je dobiven korištenjem spužvice. Zagrljene, isprepletene, jednostavne figure bez jasne međusobne distinkcije dijele obrise anatomskih dijelova tijela: jetre, pluća i želudca, a njihovim udovima teče pojednostavljeni prikaz živčanog sustava. U usporedbi sa mojim prethodnim radom, *Previše te volim* (2021.) u kojem su organi prikazani što realističnije i detaljno, na ovom radu oni su svedeni na minimum kako bi fokus bio na naru. Svaka figura ima dio nara za čistiti, a čak i bez lica kojim bi prikazale svoje emocije, ne doimaju se ljute dobivenim zadatkom. Zadatak postaje dio njih, njihova centralna, osobna bit kroz koju prikazuju brigu za drugoga.

Voljeti jest stvarati. Ugoda u kojoj bez riječi međusobno stvaramo tihe jezike da izrazimo koliko nam netko vrijedi posebna je vrsta umjetnosti. Filozof Alain de Botton u svome djelu *O ljubavi* (2006) rekao je: *The more familiar two people become, the more the language they speak together departs from that of the ordinary, dictionary-defined discourse. Familiarity creates a new language, an in-house language of intimacy that carries reference to the story the two lovers are weaving together and that cannot be readily understood by others.*²

Jer pazim da ne ostane bijela opna.

Pazim da ne bude pokvareno zrno.

Pazim da ne zaprlja ruke.

Pazim.

---

² De Botton, Alain; *On Love*, Grove Press, 2006.

Pazim, 2022., akril na papiru, 117 cm x 181 cm